

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs Primvs. De potestate Cardinalium in conferendis beneficiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

pta beneficia valide impetrantur ad obtinenda plurima beneficia) variis fraudibus præbeatur occasio, quibus obviandum, & cupiditas ad plura beneficia arcenda; adeoque talia rescripta benefi-

cialia tanquam odiosa maximè restringenda juxta *e. 4. de præb. in 6.* hincinquam, merito censendum expectativam illam posteriorem emanasse contra Pontificis intentionem, & omnino irritam esse.

CAPUT SECUNDUM.

De aliis Collatoribus inferioribus.

PARAGRAPHVS I.

De potestate Cardinalium in conferendis beneficiis.

Questio 639. Quanam beneficia Cardinales conferre possint jure ordinario, hoc est, sine speciali indulto?

Respondeo primò: Cardinales Episcopi jure ordinario, & sine speciali indulto & privilegio conferunt beneficia existentia & vacantia in eorum Episcopatibus, intelligendo hoc de mensibus ordinariis. Si enim hanc potestatem habent Episcopi alii, cur non & illi? *Parif. de rescript. l. 7. q. 12. nu. 5. & seq.* Item beneficia existentia in Episcopatibus, Abbatibus, Prioratibus, quos in commendam ex dispensatione Papæ & consuetudine, ut decentius vivant, habent jure ordinario, seu ratione illorum Episcopatum, Abbatiarum, & Prioratum conferunt; quia & in his jura Episcopalia exercent; ac proinde visitare, recipere quòque resignationes possunt. *Parif. ibid. num. 22.* Unde etiam, dum Cardinalis Episcopus providet in mensibus ordinariis, semper censetur providere auctoritate ordinariâ, non vigore indulti. *Tond. in qq. benef. p. 2. c. 3. s. 5. n. 21.* citans *Rotam Decis. 444. num. 64. p. 5. recent. Tom. 2.* Quinimò si Cardinalis diceret, se providere vigore indulti, tamen provifus ab eo, diceretur provifus ab Ordinario quò ad ea, quæ à potestate ordinaria dependent. *Tond. ibid. nu. 21. Lott. l. 2. q. 10. n. 38.* citans *Gonz. gl. 24. num. 68. & Rot. in Cremon. Canonis. 26. Apr. 1624.* Ac proinde locus esset dispositioni. *c. 2. de concess. præb. & devolutioni*, nimirum ad immediatum Superiorem Cardinalis tanquam Episcopi, si Cardinalis Episcopus non contulit intra sex menses. *Tond. ibid. num. 21.*

2. Respondeo secundò: Cardinales non Episcopi beneficia existentia in eorum titulis, seu Basilicis conferunt, non ex gratia seu privilegio particulari, sed de jure communi ac ordinario; cum Cardinales titulares in titulis suis sint Ordinarii, & tanquam Episcopi, juxta *c. bis quis. de major. & obed. Parif. l. 7. q. 12. num. 9.* citans quamplur. *Card. de Luc. de benef. d. 21. num. 16. Lott. l. 2. q. 2. nu. 7.* citans *Germon. de indult. Card. s. tum ratione. num. 15. Barb. in collectan. ad cit. c. bis quis. nu. 2.* & *Abbatem ibid. num. 1. & 2.* Quapropter in iisdem titulis destituere quòque possunt beneficiarios, recipere resignationes &c. quia jura Episcopalia in iis habent. *Parif. l. c.* Nihilominus jus hoc providendi in illis in tantum consecuti sunt ex speciali concessione Pa-

pæ, quatenus illi aliàs jus hoc tanquam Urbis Episcopo originaliter competit, ut eos magis alliceret ad residendum, & ne deserant Curiam Papæ, cui assistere debent. *Lott. loc. cit. nu. 8.* citans *Germon. ubi ante.* Unde etiam hac potestate conferendi privantur, si à Curia discedant, juxta *reg. 7. cancell. Lott. ibid.* Porrò ex eo quòd jure ordinario beneficia illa conferant, infert *Card. de Luca. loc. cit. num. 17. & 19.* quòd, dum per regulam dictam ratione absentia illorum à titulis suis reservantur dicta beneficia, aliàs ad eorum collationem ordinariam spectantia, id fiat per speciem pœnæ (quam semper importare dicitur privatio juris quæ sit, & competentis) non autem per modum ademptionis vel modificationis gratiæ ac privilegi, adeoque absentia esse debeat talis, quæ speciem delicti redoleat. De ceterò præsentiam eorum non requiriveram, sed sufficere fictam, qualis est, dum absunt pro servitio Sedis Apostolicæ, vel occasione residendi in proprio Episcopatu, vel aliàs de licentia Papæ, secus ac contingit in Episcopis alternativâ mensium gaudetibus, tradit idem *Cardin.* Porrò dum jure ordinario dicuntur conferre in mensibus reservatis, hoc ita accipiendum, non quòd fiat hoc citra omne privilegium (faciunt enim hoc vi exceptionis contenta in *regula 8.*) sed postquam præservati per hanc exceptionem conferunt de jure, quòd habuerunt seclusâ reservatione: Adeoque quòd hoc in sensu jus eorum sit ordinarium, id potius habent jure dictæ exceptionis, quam indultariæ concessiois, huic exceptioni superaddita. vide *Card. de Luca. in sum. de benef. n. 23.*

Questio 640. An, quale, & quotuplex sit indultum Cardinalium conferendi beneficia?

Respondeo ad primum: Cardinales omnes Rex speciali privilegio intuitu hujus supremæ dignitatis ipsis à Papa concessæ habent indultum circa collationem beneficiorum. *Tond. loc. cit. n. 3. Parif. l. 7. q. 12. num. 23.* de quo indulto specialem tractatum edidit *Anastaf. Germonius.*

2. Respondeo ad secundum: horum indultorum duo sunt genera, alia ordinaria, alia extraordinaria. Ordinarium illud, quòd solet concedi Cardinalibus, qui jure ordinario beneficia conferre possunt; dum nimirum, ut dictum, obtinent Episcopatû aliquè aut Abbatiam, et si eam habeant in commendam, vel aliàs speciali jure, privilegio, aut consuetudine legitimâ titulis beneficiorum suorum hanc potestatem annexam habent. *Tond. loc. cit. num. 4.* ubi ex *Seraph. decis. 980. nu. 8.* quòd Breve faciens mentionem de ordinariis Collatoribus, non solum intelligatur de Ordinario nativo, nempe Episcopo, sed etiam de quolibet collatore ordinario, adeoque indul-

indultum hoc ordinarium suffragatur Cardinalibus in omnibus casibus, in quibus Cardinales sunt ordinarii collatores; non autem in quibus sunt collator extraordinarius, v.g. dum collatio beneficiorum spectat ad eum tanquam ad legatum, Tond. n. 7. Cum enim in multis casibus Cardinales considerati ut collatores ordinarii impediuntur conferre beneficia propter regulas Cancellariæ, hinc datur illis indultum hoc, quod nihil est aliud, quam remotio impedimenti provenientis ex iisdem regulis Cancell. Unde etiam dicitur ordinarium, quia non tribuit Cardinalibus novam facultatem conferendi beneficia; sed solum removet impedimenta, ita ut Cardinalis collator ordinarius vi illius conferens beneficium in mense aliis non ordinario, sed reservato, dicatur conferre tanquam Ordinarius, neque ab ipso provisus dicatur provivus Apostolicus, sed beneficium obtinere tanquam provivus ab Ordinario, Tond. loc. cit. num. 9. juxta decis. Rotæ in Toletan. beneficii. 5. Aprilis 1593. apud Buratt. decis. 622. num. 11. Idem docet Lott. l. 2. q. 10. num. 37. dum ait: si Papa indulget Ordinario impedito conferre propter reservationes Apostolicas, ut illis non obstantibus, conferat, privilegium sive indultum cadit super remotione impedimenti; non autem super actu collationis subséquente; & propterea actus remotionis impedimenti dicitur Apostolicus, actus verò collationis dicitur ordinarius: non sicut actus ligato pedibus dissolvantur vincula, dicitur beneficium illud dissolventis consummari in ista dissolutione vinculorum; actum verò subséquens ambulationis esse actum hominis liberi, & distinctum à dicto beneficio, citat Jo. Monach. in c. cum aliquibus. num. 2. de rescript. Idem eadem similitudine adductâ habet Card. de Luca. de benef. d. 1. n. 5. idque procedit, etiam si Ordinarius dicat, se conferre in vim indulti, juxta dicta q. preced. Extraordinarium indultum est, quod continet aliquid, quod Cardinalis non potest facere tanquam Episcopus, aut alius collator ordinarius; quia tunc Cardinalis non confert jure ordinario, sed in vim provisionis pontificiæ. Unde tunc provisus ab eo dicitur provisus Apostolicus, debetque frui omnibus privilegiis & prerogativis, quæ de jure competunt provisio Apostolico, juxta tradita per Rotam decis. 530. num. 26. p. 4. recent. To. 3. & Angelum Tr. de acquir. poss. q. 19. num. 70. Tond. loc. cit. nu. 11. Tale indultum extraordinarium communiter reputatur illud, quod concedi solet Cardinalibus, Episcopis post Episcopatum dimissum conferendi nihilominus vacantia in eo beneficia in mensibus Papalibus; de quo infra. Porro hoc ipsum indultum extraordinarium superinductum, utpote inductivum formalis servitutis odiosum esse; dum econtra illud ordinarium datum Cardinalibus Episcopis possidentibus Ecclesias tanquam ordinariis Collatoribus sit favorabile, utpote præservativum facultatis de jure communi aliis competentis, seu remotivum obstaculi inducti per regulas reservatorias, tradit Card. de Luca. de benef. d. 2. num. 6. Est & illud observandum, quod hujusmodi indulta quandoque sint ampliora, quandoque verò strictiora, & ideo semper eorum tenor diligenter inspiciendus est. Tond. num. 19. citans Gonz. ad reg. 8. gl. 24. n. 73.

74. Card. de Luca. in sum. de benef. num. 109.

* *

Questio 641. Ad quæ beneficia conferenda extendant se indulta Cardinalium?

1. Respondeo primò: extendunt se ad omnia beneficia reservata, exceptis iis, quæ reservantur reservatione clausâ in corpore juris, quia per illa tolluntur obstacula omnium cæterarum reservationum. Tond. loc. cit. n. 20. citans Rotam.

2. Secundò ad omnia & singula beneficia quomodolibet nuncupata, & qualificata ad ipsorum cum alio collationem, præsentationem, electionem aut similem aliam, vel dissimilem dispositionem spectantia (modò in libris Camera Apostolicæ descripta non sint, aut ex personis familiarium Papæ, vel Conclavistarum, aut occasione vacationis apud Sedem reservata vel affecta non sint) ita ut soli per se ipsos vel alios ab ipsis deputandos absque canonicis, Capitulo, aliisve quamlibet dispositionem conjunctim vel divisim cum iisdem Cardinalibus habentibus liberè de iis providere possint, dummodò aliis sub illorum indultis comprehendantur. Tond. loc. cit. n. 13. juxta constitut. Urbani VIII. 29. Decemb. 1625. quam verbo tenus recitatam videre est apud Lott. l. 2. q. 21. num. 126. atque ita, dum indultarii vi dictæ constitutionis conferunt soli dicta beneficia aliis ad simultaneam collationem spectantia, dicendos esse conferre illa jure delegato, ac vice & nomine Papæ, cum ita iis detur istud plus, quod antea eis non competebar, ait Card. de Luca. de benef. s. 1. num. 37. citans decis. Rot. 505. p. 5. recent. quam reputat magistralem & primam in hac materia.

3. Tertiò extendunt se indulta ista Cardinalium præfatorum, hoc est, Episcoporum ad beneficia Ecclesiæ suæ, quam ultimo loco dimiserunt; sic enim Urbanus VIII. in const. sua quæ incipit: licet nullus &c. decernit, quod Cardinales præfules indulto conferendi beneficia uti possunt ratione duntaxat Ecclesiarum, quibus præfunt, quarum regimini ultimo loco cesserunt. Tond. loc. cit. num. 33. ubi etiam ex Barbof. quod constitutio illa Urbani non sit extendenda ad alias Ecclesias præter illam, cui ipsi præfuerunt, aut præfunt tanquam præfules. Verum num ad hoc suffragetur illis indultum, quod habuerunt, dum Ecclesias dictas possidebant; an egeant novo speciali, de hoc vide dicenda inferiùs, ex quibus probabiliter deduces egere novo, saltem quo ex nova gratia præservetur illud habitum, seu habita facultas prior indultaria.

4. Quintò extendunt se hac indulta ad beneficia patrimonialia, ut tradit Paris. de resig. l. 2. q. 12. n. 5. modò conferantur filiis patrimonialibus.

5. Quintò extendere se ad beneficia litigiosa, docet Card. de Luca. de benef. d. 52. num. 15. citans Rotam decis. 525. p. 2. recent. Ait tamen Lott. l. 1. q. 40. num. 108. sub concessio indulto conferendi etiam litigiosa, non comprehendit litigiosa, nisi in casu resignationis. citat pro hoc Lancell. de attent. in pres. num. 53. Pur. decis. 56. de prob. & negat simpliciter Garc. p. 5. c. 3. num. 58. Cardinales ordinarios collatores posse vi indulti conferre beneficia litigiosa, seu in iis subrogare, ex quo de jure communi id prohibetur per c. 1. & 2. ut litigioso, eò quod indultum tollat solum obstaculum reservationis Regularum; citat pro hoc Gonz. gl. 24. nu. 27. qui dicat sic expressè resolutum in Hispanensi beneficii 20. Feb. 1604. & aliis, vide dicenda de hoc infra, ubi de Legato de latere.

Quæstio

Questio 642. Ad qua beneficia se non extendant huiusmodi indulta Cardinalium?

1. **R**espondeo primo: indultarium conferre non posse ea beneficia, quæ aliis remotis reservationibus conferre non posset, utpote ad alterius collationem privativè spectantia; indultum enim non capit beneficia ad inferiorum collationem spectantia (etiam dum ea reservata sunt Papæ, nisi de iis sit facta expressa mentio) cum potestatem Ordinarii non augeat, neque ei tribuat plus, quam de iure, seclusis reservationibus, ei competit. Card. de Luc. de benef. d. 1. n. 2. 3. & 5. citans Garc. p. 5. c. 5. n. 6. Unde jam etiam si collatio spectaret ad solum Capitulum, nisi obstarent reservationes Apostolicæ, his obstantibus, non spectabit ad indultarium (v. g. dum Episcopus istius Capituli, seu Ecclesiæ esset Cardinalis) sed ad Papam. Card. de Luc. *ibid.* cit. num. 2.

2. Secundò, indulta hæc, quamvis generalia & universalia, non capiunt reservata reservatione clausa in corpore juris, ut dictum q. *præced.* Lott. l. 2. q. 27. n. 91.

3. Tertio, non capiunt beneficia, in quorum providendorum possessione non est indultarius, si reservationes non obstant, esto jus ipsum providendi esset penes indultarium. Lott. l. 2. q. 21. n. 144. citans Mohed. *decis.* 8. de privileg. & Puteum *decis.* 200. l. 1. Card. de Luc. *loc. cit.* n. 4. citans Garc. *ubi ante.* num. 7.

4. Quarto, non extendunt se ad beneficia seu monasteria consistorialia (qualia hodieum dicuntur illa, quæ in libris Camera taxata reperiuntur in florenis 66.) Card. de Luc. de benef. d. 4. n. 2. & *seq.* Nec etiam ad alia beneficia descripta in iisdem libris Camera, quorum fructus ibidem taxati reperiuntur. Tond. *loc. cit.* n. 14. juxta *cit. consil.* Urbani VIII.

5. Quintò, non extendunt se ad resignata in favorem. Paris. l. 2. q. 19. n. 1. Unde etiam in Bulla Innoc. ut possint conferre vacantia per cessum vel decessum non comprehendunt resignationem factam in Curia in favorem certæ personæ. Paris. *ibid.* n. 8. testans sic resolutum à Rota 14. Novemb. 1548. in una Augustana Præceptorie, sed verba illa: *per cessum vel decessum.* etiam addita in ipso indulto, accipiuntur de renunciatione simplici, ut *ibid.* Paris. num. 5. citans Puteum *decis.* 323. Mohed. *decis.* 338. Paleot. & c. limitat tamen etiam hoc ipsum Paris. n. 9. nisi fortè in indulto apposita essent hæc verba: *per cessum vel decessum, etiam in favorem certæ personæ.*

6. Sextò, neque ad beneficia vacantia apud Sedem hodieum se extendunt, juxta constitut. Pauli V. quæ est 58. in Bullar. tom. 3. Lott. *cit.* q. 27. n. 92. Tond. n. 16. concedi nihilominus quandoque indulta Cardinalibus cum clausula: *Etiam in Curia per promotionem, amissionem, vel quancunque aliam dispositionem, & sic per cessum, vel decessum vacantia,* ait Paris. *loc. cit.* n. 2.

7. Septimò, non extendunt se ad beneficia vacantia per obitum familiaris Papæ, vel familiarium Cardinalium; Sic enim expressè in *consil.* 58. Pauli V. indultorum moderatoria. Tond. *loc. cit.* num. 5. Idem docens de Conclavistarum beneficiis Card. de Luca, de benef. d. 4. n. 2. dicens, ad hujus Constitutionis limites huiusmodi indulta generaliter concedi, ejus scilicet formæ reservatæ, quoties ex gratia specialiter non statuitur, ut sequi solet in indultis, quæ Nepotibus vel fatis benevolis con-

ceduntur. Item Lott. l. 2. q. 32. n. 94. & 95. dicens regulariter in istiusmodi indultis, præ cæteris excipi beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalis, five vacant in Curia, five extra; ita ut Cardinalis aliùve eorum collaror ordinarius se nequeat ullatenus in eorum provisione immiscere. Addit tamen idem Card. de Luc. n. 9. quòd dicta constitutio Pauli V. excipiat nihilominus collationes, quæ Cardinalibus competunt ratione Ecclesiarum sui tituli, circa quæ expressè dicit, se nihil de novo statueret, quòd exceptio intelligenda quòd ad beneficia in ipso titulo existentia, & quorum collatio ratione ejusdem tituli tanquam ordinario Collatori competit.

8. Octavò, indulta istiusmodi ordinaria Cardinalium non comprehendunt beneficia vacantia ante adeptionem possessionis Episcopatus, aut dignitatis similis, cui annexa collatio ordinaria beneficiorum factam per Cardinalem; quia cum illa beneficia essent jam reservata, antequam Cardinalis possessionem Episcopatus, aut dignitatis alicujus alterius apprehenderet, possessio de novo capta non potest tollere reservationem jam formatam, nisi fortè indultum tale Cardinalis comprehenderet beneficia vacantia de præterito. Tond. *loc. cit.* n. 27. citans Gonz. gl. 24. n. 108. contentire videtur Garc. p. 5. c. 1. n. 633. An autem e contra Episcopus succedens Cardinali possit conferre beneficium, quod vacavit in vita aut Cardinale adhuc possidente Episcopatum, dubium est. Affirmat Gonz. negat Garc. n. 635. Garciam sequitur Tond. p. 2. c. 3. §. 2. n. 31.

9. Nonò, non extendunt se ad reservata duplici reservatione, intellige, dum ambæ sunt personales, & coæquales, v. g. si beneficium fuisset possessum ab eo, qui simul erat familiaris Papæ, & Prototonarius. Secus enim esset, si reservata essent reservationibus disparibus, quarum una esset realis, altera personalis, una tamen altera inferior. Card. de Luc. de benef. d. 3. n. 5. Tond. *loc. cit.* n. 35. citans Riccium *collect.* 2956. qui dicit, sic decisum à Rota.

10. Decimò, non potest Cardinalis vi indulti (nimirum extraordinarii) conferre beneficia alienæ diocesis vacantia in mensibus papalibus, literis indulti necdum confectis; eò quòd huiusmodi facultas est extraordinaria, ordinariis collatoribus præjudicans, & restringenda. Paris. de *resig.* l. 7. q. 21. n. 22.

11. Undecimò, neque indultum impedit optionem. Garc. p. 5. c. 5. n. 8. citans Germon. §. *etiam ex eo.* n. 22. & Rotam.

12. Duodecimò, neque extendit se ad dignitates majores post pontificialem in Cathedralibus, & Principales in Collegiatis. Garc. p. 5. c. 1. n. 630. ex Gonz. gl. 24. n. 72.

13. Decimò tertio, non extendunt se hæc indulta ad beneficia vacantia, postquam Cardinalis Episcopus renunciavit Episcopatu, & donec Episcopus successor caperet possessionem; quia ex quò Episcopus renunciavit simpliciter in manibus Papæ, renunciatus post renunciationem abdicavit à se omne jus, adeoque non potest amplius conferre. Paris. de *resig.* l. 1. q. 7. n. 18. citans Caputaq. contra Rebuff. Sic etiam tanquam indubitarum refert Card. de Luca. de benef. d. 2. n. 5. ex Germon. de *indult.* §. *nec non quorumcunque.* n. 19. & *seq.* indulta concessa Cardinalibus respectu Ecclesiarum, quas obtinent tanquam Episcopi cessare dimisso Episcopatu, & illud solum remanere in qua-

stione,

atione, an illicd cessent per dimissionem; an verò expectandum tempus effectuationis.

Questio 643. An, & qualiter igitur Cardinalis post dimissum Episcopatum pergat ex indulto, ut passim fit, conferre beneficia?

Respondeo: Cardinalibus, qui habent Episcopatum in commendam, vel aliàs, dum eis renunciant, passim solet concedi indultum speciale novum conferendi beneficia istius Episcopatus in 8. mensibus spectantibus ad Papam, in aliis verò mensibus ea conferri ab Episcopis. Paris. l. 7. q. 12. n. 24. Card. de Luc. de benef. d. 2. n. 1. vel, ut ait Card. de Luca, de benef. d. 31. n. 1. quo præservetur eadem indultaria facultas, quam dam Episcopi errant, habuerant, restricta solum dictâ facultate ad Ecclesiam ultimo loco dimissam, si plures eum habere & dimittere contingeret Ecclesias, juxta *constit. 60. Urbani VIII.* Porro tradit, & probat idem Card. in *cit. d. 31. n. 7. & seq.* quòd quidquid sit de stricta juris censura (juxta quam Cardinalis indultarius, dimisso Episcopatu, jus illud conferendi magis habere dicitur ex novo indulto particulari, & extraordinario) ex verisimili intentione tam Papæ admittentis, quam Cardinalis dimittentis Episcopatum jus conferendi in 8. mensibus pontificiis, quod jam Cardinalis indultarius habebat, non dicitur assequi ex novo jure delegationis, & ex novo indulto particulari, seu extraordinario, quod de super expediri solet; sed potius jure retentionis, vel non dimissionis dictâ primavæ Episcopalis, seu ordinariæ facultatis, perinde ac si ad hunc effectum adhuc esset Episcopus, adeoque ei competat (ut aliàs competit Ordinario) conferre beneficia dictis mensibus Papalibus Sede Papali vacante. Rationem hujus suæ doctrinæ dat, quòd, dum hujusmodi Episcopatum dimissiones, quas faciunt Cardinales cum reservatione fructuum (assignatâ solum novo Episcopo congruâ, ita ut Cardinalis resignans dicatur percipere fructus tanquam dominus beneficii, & tanquam per continuationem antiquæ possessionis vel juris, perinde ac si non resignasset, ut Paris. de resign. l. 6. q. 1. num. 17. & alter Paris. *conf. 39. vol. 4. Mandos. ad reg. de annali. q. 30. n. 1. &c.*) ac etiam collationis beneficiorum, admittantur in Cardinalium gratiam cum illis conditionibus, in quibus conveniant cum iis, qui de Ecclesiis providendi sunt; adeo ut quamvis Papa dicere soleat se facere omnia motu proprio, in effectu tamen totum sequi videatur ex conventionem inita inter resignantem & resignatarium, vi cuius hic contentus esse debeat collatione 4. mensium, reliquis remanentibus penes resignantem jure primavæ, & continuatio per non dimissionem illius. Aitque idem Card. his obtare non posse, quòd hodieum vi *constit. 59. Urbani VIII.* de qua supra, habentes istiusmodi indulta non dicantur conferre jure ordinario, sed delegato, eò quòd hæc constitutio, cum procedat in favorem Indultariorum, dum in vim indulti majorem accipiunt facultatem conferendi, nimirum per se solos beneficia conferenda aliàs per electionem, præsentationem, vel simultaneam collationem Capitulorù; adeoque trahi non debeat in odium eorum, dum extenderetur quoque ad alios casus: vide de hoc plura apud Card. de Luc. de benef. d. 2. ferè per tot.

Questio 644. An, & qualiter indultum concessum Cardinali Episcopo suffragetur etiam Capitulo habenti simultaneam collationem, vel electionem cum dicto Cardinali?

Respondeo primò: præscindendo à declaratione seu constitutione Urbani VIII. de qua paulò post, Indultum illud, utpote removens solum obstacula reservationum, & conservans Cardinalem ordinarium Collatorem in sua potestate ordinaria; non autem ampliand eandem potestatem, ita ut solus possit conferre in præjudicium simultaneæ collationis, non secus ac exceptio, quâ Cardinalis ordinarius collator in ipsa regula excipitur à reservationibus mensium, suffragatur etiam Capitulo habenti simultaneam (secus est de indulto, quod habent Cardinales non ordinarii collatores, de quo intelligendus Cassador *decis. 8. de præb. & prout intelligunt Gonz. gl. 24. num. 66. Moneca &c. apud Lott. l. 2. q. 21. n. 104.*) cujus ratio est, quod in individuis, quod quis per alium retinet, quod per se retinere nequit. Argumento l. si communè fundum &c. & quod, ut inquit Paulus in l. aristo. ff. que res pignori oblig. poss. quandoque quis id, quod ex sua persona non habet hoc per extraneum habere potest. Et ubi duo sunt socii, propter eum, qui capax est, & alter capit per consequentiam, qui aliàs est incapax. Lott. *loc. cit. à num. 103.* referens quamplurimas pro hoc Rota decisiones, uti & sic quondam judicatum esse pro hoc testatur Tond. in *qq. benef. p. 2. c. 3. §. 2. num. 13.* vide etiam Card. de Luc. de benef. d. 1. n. 35. & Garciam p. 5. c. 1. n. 627. Verùm

2. Respondeo secundò: quidquid de hoc fuerit quondam, (quamvis & hoc ipsum de indulto speciali ultra exceptionem illam in regula positam, concessio Cardinalibus conferendi tanquam reservata, quòd per illud Capitulo conservata fuerit simultanea, negare, & de sola exceptione posita in regula id admittere videatur Lott. *loc. cit. n. 122.*) hodieum dicendum absolutè contrarium ob *constit. Urbani VIII. editam 29. Decemb. 1625. & publicatam 10. Sept. 1626. que est in Bullar. 59.* (quam verborè recitatam vide apud Lott. *loc. cit. nu. 126.*) sic expressè declarantis & statuentis: nimirum neque in istiusmodi indultis, neque vi exceptionis, de qua regula, conservari ullatenus Capitulis, simultaneam, aut jus nominandi eligendive; nihilque hæc suffragari collatoribus aliis ordinariis inferioribus, ita ut hi habentes aliàs simultaneam collationem nihil omninò sub prætextu hujus facultatis de istiusmodi indulto & privilegio participare queant. Sed Cardinales Præsules de omnibus ac singulis beneficiis, quomodolibet nuncupatis, & qualificatis ad ipsorum, etiam cum alio, collationem, præsentationem, electionem, similmve, aliam aut dissimilem dispositionem spectantibus (modo non sint descripta in libris Cameræ, aut familiarium, aut vacantia apud Sedè) posse solos per se ipsos, aut alios ab ipsis deputandos liberè sine Capitulo, aliisve quamlibet dispositionem conjunctim vel divisim cum iisdem Cardinalibus habentibus de iis providere. Lott. *loc. cit. num. 125.* Tond. *loc. cit. n. 36.* qui etiam addit n. 37. per dictam constitutionem indultarios hos dici conferre dicta beneficia spectantia aliàs ad simultaneam cum aliis collationem jure delegato, & vice Papæ; cum detur per hanc iis ampliùs, quam quòd iis priùs competeat, nimirum, ut soli conferant.

Quæ

Qua tamen constitutio non videtur extendi ad alios casus, ita ut etiam, dum Cardinales Episcopi conferunt beneficia reservata, quae alias, seclulis reservationibus, conferunt jure ordinario dicantur ea modò vti iustis constitutionibus conferre delegato. Vide de hoc dicta superius in q. 2. hujus §.

Questio 645. Qualiter derogetur indulgitiis Cardinalium?

1. **R**espondeo primò, non obstante indulto, posse Papam praevenire, conferendo beneficia sub indulti reservatione comprehensa; quia per indultum non censetur sibi ligasse manus, quin ipse conferre possit, praeveniendo tanquam de reservato. Tond. loc. cit. num. 36. quod tamen intelligendum; modò expressè derogaverit indulto Cardinalis, faciendo de eo expressam mentionem; idque propter privilegium Leonis, quo cavetur non censeri derogatum indultis Cardinalium per quascunque gratias à Papa concessas, nisi specialis mentio tituli & denominationis Cardinalis facta fuisset; quamvis putent plures, illud privilegium Leonis non extendi ad Successores dicti Pontificis. Tond. *ibid.* n. 37. sed quidquid sit de dicto privilegio, dubitandum non est, quin requiratur expressa derogatio indultorum Cardinalium. Quae tamen sufficienter facta dicitur, si in rescripto Papae adesset clausula: *Non obstantibus privilegiis talis Ecclesiae, vel illius Praesulis etiam Cardinalis.* Tond. loc. cit. n. 38. citans Achill. de Grassis, *decis.* 7. de privileg. Ricc. *collect.* 2380. *Et.* Additque num. seq. non solum in provisionibus beneficiorum per Papam factis necessariam esse derogationem indulti Cardinalis Collatoris, sed etiam in concessione coadjutoriae facta per Papam; ita ut ea concessa sine ista derogatione non suffragetur; citat pro hoc Rotam *decis.* 10. p. 3. l. 3. *divers.*

2. Respondeo secundò: derogationem indultorum intelligendam esse de indulto extraordinario, non autem ordinario, ex Puteo *decis.* 93. l. 3. testante sic decisum à Rota 26. Martii 1548. in una *Toler. canonizat.* refert Paris. l. 7. q. 12. n. 27.

Questio 646. Qualiter cessent haec indulta?

1. **R**espondeo: juxta dicta superius ex Card. de Luc. *de benef.* d. 2. n. 5. indulta concessa Cardinalibus respectu Ecclesiarum, quas habent tanquam Episcopi dimisso Episcopatu cessare, ac proinde non suffragari illis amplius, sed opus esse novo indulto, quo concedatur retentio facultatis conferendi reservata & affecta. Et hoc quidem, dum aliud non exprimitur, suffragatur solum pro beneficiis istiusmodi reservatis existentibus in Ecclesia ultimò dimissa, non autem pro aliis, quas jam ante seu priùs dimiserant. Card. de Luc. *in sum. de benef.* n. 114. Ad illud autem, quod *cit. d. 2. n. 5.* referebat de Episcopo quodam, cui concessum indultum conferendi reservata etiam suffragaretur post dimissum Episcopatum, responderi; id speciale & individuale fuisse; additque n. 16. ex tenore indulti istius clarè constituisse, illud concessum fuisse personae, non autem ratione Episcopatus, qui demonstrativè solum enunciatus fuit.

2. De cetero indultum extraordinarium, nimirum conferendi reservata, quae alias seclulis reservationibus conferre nunquam potuit, seu respectu quorum nunquam in eo radicum fuit jus ordinarium conferendi ex juris communis dispositione,

qualia indulta concedi solent Cardinalibus non Episcopis, seu non ordinariis Collatoribus, & quae meram continent delegationem, per quam indultarius confert reservata vice & nomine Papae; haec, inquam, indulta cessant Sede Papali vacante; quippe hac vacante cessant regulae Cancell. adeoque reservationes praesertim mensium indulta per has regulas; quin & aliae reservationes reales & personales exceptis iis, quae in corpore juris includuntur, ut sunt familiarium, primae dignitates &c. (licet exinde collatio eorum non transeat ad ordinarios Collatores, quia remanent affecta) & consequenter locum non habet indultum, quippe, quod tantum se extendit ad reservata, sed intrat ordinarius collator. Card. Luc. *de benef.* d. 31. n. 2.

Questio 647. Num aliquibus praeter Cardinales hujusmodi indulta conferendi reservata concedi soleant?

Respondeo affirmativè; solet enim Papa aliquibus, nimirum Praelatis qualificatis, praesertim ultra montes Archi-Episcopis concedere indultum conferendi beneficia, quorum, cessantibus reservationibus Apostolicis vel affectionibus, liberam collationem habent ratione Ecclesiarum suarum, quas possident; quorum tamen indultorum omnium non est eadem formula, sed magis minusve lata, prout Papae placuerit. Card. de Luc. *in sum. de benef.* n. 109. & 118.

Questio 648. An, & qualiter provisio à Cardinalibus in consequentiam indulti ipsi concessi teneantur sibi novas provisiones à Papa impetrare?

Respondeo: tenentur has sibi impetrare intra 6. menses à die sibi factae provisionis à Papa, & jura Camerae Apostolicae, & aliis propterea debita persolvere, ita ut si ea non praestiterint ante dictum tempus, provisio illi facta à Cardinali sit irrita, & beneficia vacent ipso jure, & possunt ab aliis à Sede Apostolica duntaxat, utpote cui reservata sunt, liberè impetrari, modò provisio non docuerit de impedimento. Tond. p. 2. c. 3. §. 5. n. 22. & 23. citans Barb. *de potest. Episc.* alleg. 57. n. 52.

PARAGRAPHVS II.

De potestate Legatorum Apostolicorum conferendi beneficia.

Questio 649. Quotuplicis generis sint Legati Apostolici?

Respondeo triplices: nimirum Legati nati, Legati missi: & horum alii missi de Latere, alii simpliciter missi, seu Nuncii. AA. communiter cum Gl. in c. 1. de off. Legati in 6. Legati nati dicuntur certi quidam Praesules, qui ratione Ecclesiarum suarum, quibus iste honor legationis perpetuò annexus est, munus & officium Legati obtinent, quamprimum ad eas promoventur; ac proinde morte Pontificis eorum potestas non expirat, juxta c. praesenti. de off. Leg. in 6. tales sunt Archi-Episcopi, Cantuariensis in Anglia, Toletanus in Hispa-